

A Debreceni Ítéltábla a dr. Fónagy Sándor ügyvéd (FÉL CÍME) által képviselt FELPERES NEVE (FELPERES CÍME., Cg...., adószám: ...) felperesnek -, a Tárkányi Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME., ügyintéző: dr. Tárkányi Tamás ügyvéd) által képviselt ALPERES NEVE (ALPERES CÍME, Cg....., adószám:) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 2018. június 26-án meghozott 11.G.40.094/2017/60-II. számú ítélete ellen az alperes részéről 63. sorszámon előterjesztett fellebbezés alapján indult másodfokú eljárásban - a 2018. október 18-án megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 296 862 (Kettőszázkilencvenhatezer-nyolcszázhatvankettő) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság az ítéletében megállapította, hogy a peres felek között 2015. október 12-én megkötött „Megállapodás” érvénytelen, és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 9 350 000 Ft-ot és annak az ítéletben megállapított késedelmi kamatát, továbbá 571 500 Ft perköltséget.

Az ítélete indokolásában megállapított tényállás szerint 2013. november 28-án az alperes mint eladó és a felperes mint vevő között adásvételi szerződés jött létre, az alperes 1/1 arányú tulajdonát képező, **CÍM** alatt található ingatlanra.

A szerződésben a felek az ingatlan vételárát 17 000 000 Ft-ban határozták meg, amelyből a felperes (vevő) 1 700 000 Ft-ot 2013. december 31-ig, a fennmaradó 15 300 000 Ft-ot pedig a1/M számú pályázaton elnyert összegből 2014. január 5-ig volt köteles az alperesnek megfizetni.

A vételár második részletének megfizetésére megállapított határidőt a felek utóbb 2014. február 28-ára módosították.

A felperes az ingatlan vételárából 2013. november 28-án 1 700 000 Ft-ot, 2014. március 17-én pedig további 7 650 000 Ft-ot az alperesnek megfizetett.

A vételár részletek kifizetésére az alperes ügyvezetője, az **ALPERES ÜGYVEZETŐJE** részéről a felperesnek nyújtott kölcsönökből került sor.

A vételár fennmaradó részét a felperes az adásvételi szerződésben megállapított határidőn belül nem fizette meg az alperesnek.

Erre tekintettel az alperes a 2015. október 12-én keltezett írásbeli nyilatkozatával elállt az adásvételi szerződéstől, amely nyilatkozatát a felperes ügyvezetője az ugyanezen a napon megtett írásbeli nyilatkozatával tudomásul vette, és kijelentette, hogy az adásvételi szerződésből adódóan az alperessel szemben követelése nincs.

Ugyancsak 2015. október 12-i keltezéssel a peres felek „adásvételi szerződés felbontása” elnevezésű okiratot szerkesztettek, amelyben - egyebek mellett - kijelentették, hogy az adásvételi szerződés felbontásából eredően egymással elszámoltak.

A szintén 2015. október 12-én keltezett engedményezési értesítőben foglaltak szerint az **ALPERES ÜGYVEZETŐJE** a felperessel szemben fennálló, 1 700 000 Ft és 7 650 000 Ft összegű követeléseit az alperesre engedményezte.

Az engedményezési értesítő egy példányát a felperes ügyvezetője 2015. október 12-én átvette.

2015. október 12-én a peres felek aláírtak egy „Megállapodás” elnevezésű okiratot is, amelyben rögzítették, hogy a közöttük a **CÍM** alatti ingatlanra vonatkozóan létrejött adásvételi szerződésben a vételár kifizetésére meghatározott határidő eredménytelenül telt el, a teljes vételár kifizetésére nem került sor.

Az okirat tartalmazta továbbá, hogy „az eddig megfizetett teljes vételár részlet megfizetése is kölcsönből történt, mely kölcsön az ALPERES-re lett engedményezve, így az eddig megfizetett teljes vételárrészlettel (9 350 000 Ft) a FELPERES az ALPERES-nek tartozna.

Felek ezen okokból abban állapodnak meg, hogy a szerződést felbontják, egymással elszámolnak, további követelésük egymással szemben nincs”.

A „Megállapodás” elnevezésű okiratot a felperes és az alperes is cégszerűen aláírta.

2015. október 12-én a felperesnek a **KFT1...** felé 7 382 783 Ft, a **ZRT.** felé 12 339 119 Ft összegű lejárt tartozása állt fenn, 2015. október 16-i időponttal pedig a **KFT1.2.-**vel szemben fennálló, 4 445 000 Ft összegű tartozása is esedékessé vált.

A felperes 2015. november 12-én végelszámolás alá került, a 2016. március 3-án előterjesztett hitelezői kérelem alapján pedig felszámolási eljárás indult vele szemben, amely eljárásban a Nyíregyházi Törvényszék a 2016. július 13-án jogerőre emelkedett végzésében megállapította a fizetéseképtelenségét és 2016. augusztus 18-i kezdő időponttal elrendelte a felszámolását. A felszámolási eljárásban felszámolóbiztosként a korábban végelszámolóként is eljáró **I.J.-et** jelölték ki.

A felszámolási eljárásban a felperes volt ügyvezetője a társaság iratait teljeskörűen nem adta át a felszámolónak, a jogszabályban előírt iratátadási kötelezettségét csak részben teljesítette.

A felperes felszámolója a rendelkezésére bocsátott iratok alapján 2017. március 29-én felszólította az alperest a felek között teljesedésbe nem ment adásvételi szerződés alapján a felperes részéről kifizetett, összesen 9 350 000 Ft vételár előleg visszafizetésére.

Az alperes ügyvezetője a 2017. május 10-én írt, és a felszámoló részére 2017. május 17-én kézbesített válaszában arról tájékoztatta a felszámolót, hogy a felperes részéről megfizetett előleg nem a felperes vagyontát képezte, mivel ezt az összeget - kölcsön formájában - ő biztosította a felperesnek.

Előadta továbbá, hogy a kölcsönből eredő követelését 2015. október 12-én az alperesre engedményezte, aki megállapodott a felperessel abban, hogy ezt a követelést beszámítják a felperesnek az alperessel szemben előleg visszafizetése címén fennálló követelésébe, ezáltal pedig a felbontott adásvételi szerződésből eredően egymással szemben követelésük nincs.

E levele mellékleteként az alperes ügyvezetője megküldte a felperes felszámolójának - egyebek mellett - a felek által 2015. október 12-én aláírt okiratok egy-egy példányát.

Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy az adóhatóság 2017. május 30-a és 2017. december 8-a között záró adóellenőrzést végzett a felszámolás alatt álló felperesnél, amelynek során a felperes volt ügyvezetője - a felszámoló részére átadott, hiányos iratanyag felül - további iratokat bocsátott az adóhatóság rendelkezésére, amely iratokról a felszámoló 2017. augusztus 2-án, a jogi képviselője által végzett iratbetekintés alkalmával szerzett tudomást.

A felperes az elsőfokú bírósághoz 2017. augusztus 18-án benyújtott keresetében elsődlegesen a peres felek között 2015. október 12-én létrejött, „Megállapodás” elnevezésű szerződés érvénytelenségének a megállapítását, annak jogkövetkezményeként pedig az alperes kötelezését

kérte 9 350 000 Ft és késedelmi kamatai megfizetésére „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 40. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján. Másodlagosan pedig 1 700 000 Ft és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Állította, hogy az 1 700 000 Ft és 7 650 000 Ft kölcsönökre vonatkozó okiratok valótlan tartalmúak, az azokban megjelölt kölcsönök nyújtása ténylegesen nem történt meg.

A „Megállapodás” elnevezésű szerződés megkötésével a felek célja az volt, hogy a felperesnek visszajáró vételár részleteket a hitelezői igények kielégítésére fordítható felszámolói vagyontól kivonják.

A másodlagos kereseti kérelmét azzal indokolta, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint az 1 700 000 Ft összegű kölcsönt az alperes ügyvezetője, az **ALPERES ÜGYVEZETŐJE** nem a felperesnek, hanem **V.S.** magánszemélynek nyújtotta, ezért az adásvételi szerződés felbontása során a peres felek legfeljebb 7 650 000 Ft kölcsön követelés beszámításában állapodhattak meg, az ezen felüli vételár részt az alperes köteles a felperesnek visszafizetni.

Az alperes a felperes valamennyi kereseti kérelmének az elutasítását kérte.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperes elmulasztotta a perindításra a Cstv. 40. §-ának (1) bekezdésében megállapított 90 napos szubjektív határidőt figyelemmel arra, hogy az általa támadott jogügyletről már a részére 2017. május 17-én kézbesített levélből és annak mellékleteiből tudomást szerzett.

Emellett az alperes azt is vitatta, hogy a felperes által támadott jogügylet következtében a felperes vagyona csökkent, továbbá, hogy a szerződés megkötésével a felek célja a felperes hitelezőinek megkárosítása lett volna.

Az elsőfokú bíróság a felperes elsődleges keresetét megalapozottnak találta.

A kereset benyújtásának időpontjára, valamint a Cstv. 83/R. §-a (1) bekezdésének a) pontjában foglaltakra figyelemmel megállapította, hogy a jelen ügyben a Cstv.-nek a 2017. évi XLIX. törvénnyel módosított rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének a jelen ügyben alkalmazandó szabálya pedig - egyebek mellett - a tudomásszerzéstől számított 120 napon belül, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított 1 éves jogvesztő határidőn belül teszi lehetővé a hitelező vagy az adós nevében a felszámoló számára - az a), b) és c) pontokban meghatározott feltételek fennállása esetén - az adós által kötött szerződésnek (jognyilatkozatnak) a megtámadását.

Az adott esetben pedig a felperes felszámolója - az alperes által előadottak szerint is - 2017. május 17-én szerzett tudomást a „Megállapodásról”, amely időponthoz képest a keresetét a 93. napon (2017. augusztus 18-án) benyújtotta a bírósághoz, ezért azt határidőben előterjesztettnek kell tekinteni.

A Cstv. 40. §-ának (1) bekezdésében megállapított perindítási határidővel összefüggésben az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy annak számítása során kezdő időpontnak az az időpont tekinthető, amikor a megtámadásra jogosult személy a jogügylet tényén túl, annak részleteiről, feltételeiről is tudomást szerez, mivel csak valamennyi releváns adat ismeretében döntheti el azt, hogy a jogügylet valamely jogszabály rendelkezéseibe ütközik-e vagy sem.

Erre pedig az adott esetben nem 2017. május 17-én, hanem csak 2017. augusztus 2-án (az adóhatósági eljárásban történt iratbetekintés alkalmazásával) került sor, amelyre tekintettel a felperes keresetét a 90 napos perindítási határidő figyelembevétele esetén is határidőben előterjesztettnek kellene tekinteni.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes elsődleges keresetét érdemben vizsgálta, annak eredményeként pedig azt állapította meg, hogy a „Megállapodás” eredményes megtámadásához

szükséges, a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének a) pontjában megállapított együttes feltételek az adott esetben fennálltak. A „Megállapodás” következtében ugyanis az alperes részéről a vételár részletek tényleges visszafizetése elmaradt, amely a hitelezői igények kielégítésének alapjául szolgáló felperesi vagyon csökkenését eredményezte.

Megállapította továbbá, hogy a „Megállapodás” a hitelezők kijátszására irányult, mivel azzal a felek azt kívánták elérni, hogy a beszámítással érintett felperesi követelés kizárólag az alperes igényének kielégítését szolgálja.

Az érvénytelenség jogkövetkezményének alkalmazása kapcsán az elsőfokú bíróság megállapította, hogy mivel az adott esetben az érvénytelen szerződéssel okozott érdeksérelem a vételár előlegek beszámítással történő rendezésében nyilvánult meg, annak kiküszöbölésére a jelen ügyben akként kerülhetett sor, hogy a bíróság az alperest a vételár részletek és azok kamatainak a felperes részére történő tényleges visszafizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak a megváltoztatását kérte akként, hogy az ítéletábra a felperes a keresetét utasítsa el és a perrel felmerült költségei megfizetésére kötelezze.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ítéletében tévesen hivatkozott a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének a) pontjára, mivel az érvénytelenség megállapításának ebben a pontban meghatározott feltételei közül a szerződő feleknek a hitelezők kijátszására irányuló, csalárd szándékát a perben rendelkezésre állt adatok alapján nem lehetett megállapítani.

Álláspontja szerint ebben a körben az elsőfokú bíróság helytelenül értelmezte az alperes ügyvezetőjének tanúvallomását, mivel abból ezt a következtetést megalapozottan nem lehetett levonni.

Az alperes állítása szerint az adott esetben a Cstv. 40. §-ában meghatározott érvénytelenségi okok közül legfeljebb a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott érvénytelenségi ok (egy hitelező előnyben részesítése) alkalmazása merülhetne fel, mivel ebben az esetben az érvénytelenség megállapításának nem törvényi feltétele a szerződő felek csalárd, a hitelezők kijátszására irányuló szándékának megállapítása.

Tekintettel azonban arra, hogy a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének c) pontja a felszámolás iránti kérelem bírósághoz történt benyújtását megelőző 90 napon belül, illetve azt követően megkötött szerződés vagy más jognyilatkozat megtámadását teszi lehetővé, e rendelkezés alapján a peres felek között létrejött „Megállapodás” nem támadható, mivel annak megkötésére a Cstv.-ben megállapított időszakon kívül került sor.

Mindemellett az alperes a fellebbezésében is fenntartotta azt az állítását, hogy a felperes a keresetét elkésetten, a Cstv. 40. §-ának (1) bekezdésében megállapított szubjektív határidőn túl nyújtotta be.

Ezzel összefüggésben utalt arra, hogy a felperes már 2015. december 21-től kezdődően végelszámolás alatt állt, a végelszámolási eljárásban pedig végelszámolóként ugyanaz a személy járt el, aki utóbb a felszámolási eljárásban felszámolóbiztosként kijelölésre került.

Emiatt amennyiben felperes volt ügyvezetője a végelszámoló számára a társaság iratait valóban nem adta át, úgy nincs magyarázat arra, hogy a végelszámoló ezt a státuszát miért tartotta fenn egészen 2016. augusztus 24-ig.

Az elsőfokú bíróságnak a perindítási határidő kezdetére vonatkozó megállapításával összefüggésben sérelmezte, hogy az ítéletből nem állapítható meg, hogy melyek voltak azok a perindításhoz szükséges konkrét információk, amelyek csak a 2017. augusztus 2-i iratbetekintés alkalmával jutottak a felszámoló tudomására.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség fizetésére kötelezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetéseket vont le.

Az alperesnek a perindítási határidő elmulasztására történt ismételt hivatkozásával összefüggésben előadta, hogy a felperes ügyvezetője a társaság iratanyagának átadására vonatkozó kötelezettségét sem a végelszámolási, sem a felszámolási eljárásban nem teljesítette teljeskörűen.

2017. május 10-én ugyan valóban megküldött különböző okiratokat az ügyvezető a felszámolónak, azonban azok alapján a Cstv. 40. §-ában meghatározott feltételek fennállását megalapozottan még nem lehetett megállapítani.

A felszámoló csak az adóhatóságnál 2017. augusztus 2-án végzett iratbetekintés alkalmával megismert főkönyvi kivonatok alapján tudta egyértelműen megállapítani, hogy a megállapodásban hivatkozott kölcsönügyletek valójában nem jöttek létre.

Arról pedig, hogy a 2015. október 12-én megkötött megállapodást az alperes csak 2017. március 8-án nyújtotta be a földhivatalhoz, a felszámoló csak 2017. augusztus 16-án, a földhivatalnál végzett iratbetekintés során szerzett tudomást.

Ezért a felperesnek csak ezen utóbbi időpontban jutott a tudomására minden olyan releváns körülmény, amely alapján megalapozottan állást tudott foglalni a megállapodásnak a Cstv. 40. §-a szerinti megtámadhatóságáról.

Az alperesnek a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének c) pontjára történt hivatkozásával összefüggésben előadta, hogy az egymással szemben kölcsönös követeléssel rendelkező felek közötti kölcsönös beszámításról rendelkező ügylet a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján is megtámadható, amennyiben az e tényállás alapján történő eredményes megtámadáshoz szükséges tényállási elemek megvalósulása megállapítható.

Az adott esetben pedig a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti megtámadás eredményességéhez szükséges valamennyi tényállási elem (az adós vagyonának csökkenése, az adós hitelezők kijátszására irányuló szándéka és a vele szerződő fél erről való tudomása) fennállása megállapítható volt.

A vagyonsökkenés tekintetében előadta, hogy mivel a felperesnek visszajáró vételárrészt az alperes ténylegesen nem fizette vissza, ezzel az összeggel a hitelezői igények kielégítésének alapjául szolgáló felszámolási vagyon nyilvánvalóan csökkent.

Állítása szerint a vagyonsökkenés ténye az adott esetben azért is megállapítható volt, mert az alperes nem bizonyította, hogy az általa beszámított 7 650 000 Ft kölcsön nyújtására ténylegesen sor került volna.

Ezzel összefüggésben utalt arra is, hogy a 7 650 000 Ft átadásáról készült, 2014. március 17-én keltezett átvételi elismervény nem minősül teljes bizonyító erejű magánokiratnak, a felperes 2014. évi főkönyvi kivonatában pedig ez a kötelezettség nem került kimutatásra. Mindemellett a felperes könyvelési anyagából azt lehetett megállapítani, hogy a felperes 2014. évben rendelkezett saját forrással a vételárelőleg kifizetéséhez.

A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perben rendelkezésére állt tanúvallomások és egyéb bizonyítékok helytálló értékelése és mérlegelése alapján állapította meg azt is, hogy az adott esetben a szerződő felek csalárd, a hitelezők kijátszására irányuló szándéka is egyértelműen megállapítható volt.

Peradat ugyanis, hogy az alperes zálogkötelezettséget vállalt a felperesnek a **TAKARÉKSZÖVETKEZET**-tel szemben fennálló tartozásáért, amely egyrészt gazdasági együttműködést feltételez a felek között, másrészt azt mutatja, hogy az alperes jól ismerte a felperes pénzügyi, gazdasági, vagyoni helyzetét, ezáltal pedig azzal is tisztában kellett lennie, hogy a megállapodás megkötése milyen hatást gyakorol a felperes hitelezőire.

Hivatkozott a felperes a fellebbezési ellenkérelmében arra is, hogy az alperes az elsőfokú bíróság 33. sorszámú jegyzőkönyvébe foglalt felhívás ellenére sem csatolta az iratokhoz a 2013-2017. évekre vonatkozó főkönyvi kivonatait, amelyekből mind a kölcsönök nyújtása, mind az

engedményezés tényleges megtörténte ellenőrizhető lett volna. Ez pedig alátámasztja azt az állítást, hogy maga a megállapodás is egy utólag készített, tehát vissza dátumozott okirat, amellyel a felek azt kívánták elérni, hogy az alperesnek ne kelljen a felszámolás alá került felperes részére visszafizetnie a tőle kapott vételár előleget.

A felperes az ellenkérelmében is fenntartotta azt az állítást, hogy az 1 700 000 Ft összegű kölcsönt az alperes nem a felperesnek, hanem **V.S.**-nak nyújtotta, ezért a másodlagos kereseti kérelme alapján az alperest ezen összeg visszafizetésére akkor is kötelezni kell, ha az ítéletábla az alperes fellebbezését egyébként megalapozottnak találja.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a perbeli jogvita megalapozott elbírálásához szükséges mértékben feltárta, azt túlnyomó részt helyesen állapította meg, az így megállapított tényállásból pedig helytálló jogi következtetések levonását követően, érdemben helyes döntést hozott.

A másodfokú eljárásban az ítéletábla elsődlegesen az alperesnek a fellebbezésében is fenntartott, a perindítási határidő elmulasztására vonatkozó hivatkozását vizsgálta és azt alaptalannak találta.

Azt, hogy a jelen perben a Cstv.-nek a 2017. évi XLIX. törvénnyel módosított rendelkezéseit kellett alkalmazni már az alperes sem vitatta, hiszen az elsőfokú eljárásban 37. sorszámú előterjesztett beadványában és a fellebbezésében maga is a tudomásszerzéstől számított 120 napban jelölte meg a perindításra nyitva álló szubjektív határidőt.

Vita lényegében a felek között a tudomásszerzés időpontja - ezáltal pedig a 120 napos határidő kezdetének időpontja - tekintetében volt.

Ezzel összefüggésben pedig alaptalanul hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy mivel a végelszámolási eljárásban végelszámolóként ugyanaz a személy járt el, mint aki a felszámolási eljárásban felszámolóbiztosként kijelölésre került, tényként lehet megállapítani, hogy a felperes keresete a tudomásszerzéstől számított 120 napon túl érkezett a bírósághoz.

Az alperesnek ez a hivatkozása azt sugallta (anélkül, hogy erre vonatkozóan az alperes határozott tényállítást tett volna), hogy **I.J.** felszámolóbiztos már a felszámolási eljárást megelőző végelszámolási eljárásban tudomást szerzett a perindításhoz szükséges releváns adatokról, illetve körülményekről.

Az alperesnek ez az „állítás” azonban téves, egyrészt azért, mert a perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem lehetett megállapítani, hogy a „Megállapodás”-ról, illetve annak a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti megtámadásához szükséges releváns körülményekről a végelszámoló valóban tudomást szerzett, másrészt azért, mert **I.J.** végelszámolóként egyébként sem lett volna jogosult a szerződést a Cstv. 40. §-a alapján megtámadni.

Nem értett egyet ugyanakkor az ítéletábla a felperesnek azzal a jogi érvelésével sem, hogy az adott esetben 2017. augusztus 16-át kell a tudomásszerzés időpontjának tekinteni.

A nem vitás tényállás szerint az alperes 2017. május 17-én nemcsak magát a „Megállapodás”-t, hanem a 2015. október 12-én készült valamennyi okiratot a felszámoló rendelkezésére bocsátotta, akinek ezáltal már ekkor minden olyan releváns adat a rendelkezésére állt, amely alapján eldönthette, hogy indokolt-e a „Megállapodás” megtámadása.

Ezzel összefüggésben az ítéletábla rámutat arra is, hogy a felperes - a saját előadása szerint - az adóhatóságnál 2017. augusztus 2-án végzett iratbetekintés során arról szerzett tudomást, hogy a felperes főkönyvi kivonatában a kölcsönök nem szerepeltek, amelyből azt a következtetést vonta le, hogy a kölcsönök nem valós ügyletek voltak.

Ennek a körülménynek azonban a perindítás szempontjából nem volt jelentősége, mivel annak vizsgálata során, hogy a „Megállapodás” a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján megtámadható-e, nem annak kellett jelentőséget tulajdonítani, hogy az okiratban hivatkozott

kölcsönügyletek valósak-e, hanem annak, hogy a felperes vételár előleg iránti követelésének kiegyenlítésére beszámítással került sor.

Ez pedig a 2017. május 17-én megismert okiratokból egyértelműen megállapítható volt.

Ezt a megállapítást támasztja alá az is, hogy az elsőfokú bíróság - helyesen - attól függetlenül megállapíthatónak találta a „Megállapodás” érvénytelenségét, hogy az ítéletében tényként rögzítette a kölcsönök folyósítását, tehát azokat valós ügyleteknek fogadta el.

Az ítéletábra megállapítása szerint tehát az adott esetben a Cstv. 40. §-ának (1) bekezdése szerinti szubjektív határidőt 2017. május 17-étől kellett számítani, amely időponthoz képest a felperes a keresetét határidőn belül előterjesztette.

Erre tekintettel pedig az elsőfokú bíróság helyesen járt el akkor, amikor a felperes keresetét érdemben bírálta el.

Annak eredményeként pedig az elsőfokú bíróság a rendelkezésére állt bizonyítékok okszerű értékelése és mérlegelése alapján, érdemben helyesen állapította meg, hogy az adott esetben a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti eredményes megtámadáshoz szükséges konjunktív feltételek fennálltak.

A vagyonsökkenéssel összefüggésben az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, annak következtében, hogy az alperes a felperessel szemben fennálló vételár tartozását beszámítás útján egyenlítette ki, a felperesnek a hitelezői követelések kiegyenlítésére felhasználható (aktív) vagyona csökkent.

A beszámítással történt kiegyenlítés következtében ugyanis a felperes forgóeszköz vagyonának (követeléseinek) egy része anélkül került ki a felszámolási vagyontól, hogy annak helyébe olyan másik aktív vagyonelem került volna, amely a hitelezők követeléseinek kielégítésére felhasználható lett volna.

Ezzel összefüggésben az ítéletábra rámutat arra is, hogy a Cstv. 40. §-a alapján indított perekben a vagyonsökkenést nem a számviteli jogszabályokban szereplő mérlegelv alapján, hanem az objektív eredmény alapján kell vizsgálni, amelynek következtében a vagyonsökkenés bekövetkezése megállapítható akkor is, ha a vagyonsökkenéssel járó ügylet eredményeként egyes hitelezői követelések is megszűnnek (BDT2018.3802., BDT2011.2474.).

Egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával is, amely szerint az adott esetben az adósnak a hitelezők kijátszására irányuló, csalárd szándéka is megállapítható volt, továbbá azzal is, hogy az alperes tudott vagy tudnia kellett az adósnak erről a szándékáról.

A hitelezők kijátszására irányuló szándék - ahogyan erre az elsőfokú bíróság is helyesen hivatkozott - akkor állapítható meg, ha a felek a szerződést annak tudatában kötik, hogy annak következtében a felszámolás alá kerülő adós hitelezői nem, vagy nem olyan módon (arányban) jutnak hozzá a követeléseikhez, mint ahogy ahhoz a szerződés megkötése nélkül hozzájutottak volna.

A jelen ügyben nem vitás tényállási adat, hogy a „Megállapodás” megkötésének időpontjában a felperesnek harmadik személyek felé több, már esedékes tartozása állt fenn, amelyek kiegyenlítéséhez szükséges pénzeszközzel a felperes nem rendelkezett, ezért azok kiegyenlítésére sem került sor.

Ezzel szemben az alperes követelése kiegyenlítésre került, mégpedig oly módon, hogy annak következtében a felperes forgóeszköz vagyona anélkül csökkent, hogy annak helyébe más, a többi hitelező követelésének kielégítésére felhasználható vagyonelem került volna, amelynek következtében nyilvánvalóan romlottak a felszámolási eljárásban bejelentkezett hitelezők kielégítésének esélyei.

Erről a következményről pedig a „Megállapodás” megkötésekor a felperesnek és az alperesnek is tudomása kellett, hogy legyen, figyelemmel az általuk is ismert további - már esedékes - hitelezői tartozásokra.

Alapítanul hivatkozott az alperes a fellebbezésében, hogy ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság helytelenül értelmezte ügyvezetőjének a perben tett nyilatkozatát.

A felperesnek a **TAKARÉKSZÖVETKEZET**-tel szemben fennálló tartozásáról ugyanis a zálogkötelezett alperesnek nyilvánvalóan tudomása kellett, hogy legyen. Emellett pedig **ALPERES ÜGYVEZETŐJE** a személyes meghallgatása során előadta, hogy fel sem merült az, hogy a felperes a saját pénzvagyonából vissza tudná fizetni a vételárelőleget, és erre tekintettel állapodtak meg a követelések beszámításában.

Mindezekből pedig az ítéletábla azt a következtetést vonta le, hogy az elsőfokú bíróság nem okszerűtlenül, hanem „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 206. §-ának (1) bekezdésében foglalt követelménynek megfelelően értékelte a rendelkezésére állt bizonyítékokat akkor, amikor azt állapította meg, hogy az alperes tudott, vagy tudnia kellett arról, hogy a felperes szándéka a „Megállapodás” megkötésével a többi hitelező kijátszására irányult.

Alapítanul hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a „Megállapodás” érvénytelenségét a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján, mivel az adott esetben legfeljebb a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének c) pontja szerinti érvénytelenségi ok alkalmazására kerülhetett volna sor.

Ezzel összefüggésben az ítéletábla mindenképp arra mutat rá, hogy a következetes bírósági gyakorlat szerint a Cstv. 40. §-ának (1) bekezdése szerinti megtámadási perekben a kereseti kérelemhez kötöttség a jogcímet illetően is érvényesül, ezért az ilyen típusú perekben a bíróság egyrészt a megtámadási okokat a fél kérelméhez kötötte, az ott megjelölt sorrendben vizsgálhatja, másrészt hivatalból nem vizsgálhatja olyan megtámadási ok fennállását, amelyre a fél nem hivatkozott [2/2010. (VI.28.) PK vélemény 5.b. és 6.b. pontjai].

Az adott esetben pedig a felperes egyértelműen a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének a) pontját jelölte meg a kereseti kérelme jogalapjaként, a 2017. november 20-án megtartott tárgyaláson pedig kifejezetten is nyilatkozott arról, hogy nem kíván a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének c) pontja szerinti érvénytelenségi okra hivatkozni (25. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldala).

Ezért az elsőfokú bíróság helyesen járt el akkor, amikor a felperes keresetét a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján bírálta el.

Ehhez kapcsolódóan az ítéletábla rámutat arra is, hogy a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének a) és c) pontjaiban megállapított feltételek nem egymást kizáró feltételek.

Ezért abban az esetben például, ha egy hitelező előnyben részesítésére úgy kerül sor, hogy annak eredményeként az adós vagyona is csökken, továbbá megállapítható, hogy az ügylet megkötésével az adós szándéka a többi hitelező kijátszására irányult és erről a szándékáról a másik fél is tudott vagy tudnia kellett, az adós által kötött szerződés (vagy megtett jognyilatkozat) érvénytelensége a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján is megállapítható.

A bíróságnak azonban ilyen esetben is az érvénytelenséget a felperes által megjelölt jogcímen kell vizsgálnia, hivatalból tehát a másik érvénytelenségi okra ebben az esetben sem térhet át.

Az alperes által hivatkozott eljárási szabálysértéssel (a 2017. november 17-i tárgyalás szabályszerűtlen megtartása) összefüggésben az ítéletábla rögzíti, hogy ezt az eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság - az alperes által sem vitatottan - a tárgyalás megismétlésével orvosolta, így ezzel összefüggésben az ítéletáblának teendője nem volt. (Az alperes eljárási szabálysértésre hivatkozással hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelmet nem is terjesztett elő.)

Mindezekre tekintettel az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelen fellebbezést előterjesztő alperes az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a jogi képviselője ügyvédi munkadíjából és a lerótt fellebbezési eljárási illetékből származó saját másodfokú perköltségét maga köteles viselni.

Köteles továbbá megtéríteni az alperesnek a jogi képviselője ügyvédi munkadíjából származó másodfokú perköltségét, amelynek összegét az ítélet tábla „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján, a felperes által az iratokhoz csatolt ügyvédi megbízási szerződésben meghatározott összegben határozta meg, mivel azt arányban állónak tekintette a jogi képviselő részéről elvégzett tényleges ügyvédi tevékenységgel.

Debrecen, 2018. október 18.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos s.k. előadó bíró, Szilágyiné dr. Karsai Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -